

Lodewijk Meijer (1629-1681) als lexicograaf

Ike van Hardeveld

LODEWIJK MEIJER (1629–1681) ALS LEXICOGRAAF

Copyright Ike van Hardeveld

ISBN 90-5434-072-X

LODEWIJK MEIJER (1629–1681) ALS LEXICOGRAAF

PROEFSCHRIFT

ter verkrijging van
de graad van Doctor aan de Universiteit Leiden,
op gezag van de Rector Magnificus Dr. W.A. Wagenaar,
hoogleraar in de faculteit der Sociale Wetenschappen,
volgens besluit van het College voor Promoties
te verdedigen op donderdag 9 maart 2000
te klokke 16.00 uur

door

Idalina van Hardeveld – Kooi
geboren te Alphen aan den Rijn
in 1939

Promotiecommissie:

Promotor: Prof. dr. P.G.J. van Sterkenburg

Referent: Prof. dr. G.R.W. Dibbets (Katholieke Universiteit Nijmegen)

Overige leden: Prof. dr. C. van Bree
Prof. dr. A. Agnes Sneller (Universiteit Leiden
Károli Universiteit Boedapest, Hongarije)
Prof. dr. J. Vromans (Vrije Universiteit Brussel, België)

Woord vooraf

Aan de wieg van dit proefschrift stonden louter mannen...

De eerste is prof. dr. A.J.J. de Witte, 'Toon de Witte', die al lang niet meer leeft. Hij bedacht indertijd dat ik, met mijn Nederlands MO-B, maar middelnederlands moest gaan doceren en zeventiende-eeuws, aan de MO-B opleidingen. Dat betekende afzien én het was het begin van mijn passie voor onze taal uit vroeger eeuwen.

De tweede is prof. dr. G.R.W. Dibbets, die mijn doctoraalscriptie begeleidde en die mij op het spoor zette van de *Nederlandtsche woorden-schat*.

De derde is dr. F.M. Claes s.j. uit Leuven, die steeds mijn vragen betreffende oude woordenboeken met welwillendheid heeft beantwoord en die bereid was te lezen en van commentaar te voorzien hetgeen ik had geschreven. Dat zijn gezondheidstoestand hem nu verhindert deel uit te maken van de promotiecommissie vind ik buitengewoon betreurenswaardig. Het ontnemt hem de eer die hem in ruime mate toekomt.

De vierde is prof. dr. P.G.J. van Sterkenburg, die aanvankelijk aarzelend toestemde om als mijn promotor op te treden. Voor die toegeeflijkheid werd hij gestraft met een promovendus die 'achter haar neus aan' studeerde en nimmer iets plande. Hij heeft erin berust met goedmoedigheid en oogst nu een degelijk proefschrift.

De vijfde is dr. Jan Heersche, vriend van vele jaren, die mij thuis deed raken op het wonderbaarlijke terrein van de tekstverwerker. Ook zonder die tekstverwerker zou deze dissertatie trouwens 'niet geschreven zijn'.

De zesde is Evert van Hardeveld, mijn echtgenoot, aan wie ik dit proefschrift van harte opdraag. Zijn onbegrensd vertrouwen in mijn bekwaamheden heeft me door velerlei twijfels heen geholpen.

Tenslotte wil ik mijn warme waardering uitspreken voor het werk van de medewerkers van onze grote bibliotheken, vooral van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag en de Universiteitsbibliotheek te Leiden. Stapels boeken hebben zij voor mij aangedragen zonder ooit te mopperen over de hoeveelheid. Het resultaat van deze inspanning kunnen zij nu toevoegen aan hun boekenbestand.

Nederlandsche
Woorden-Schat,

Dat is,

*Verduytschinge van Uyt heem-
sche woorden, die somtijds on-
der het Nederlandsch gevon-
den worden.*

Wt verscheyde Schrijvers vergadert.

Te HAERLEM,

Ghedrukt, by *Thomas Fonteyn*, Boeck-dru-
cker ende Boeck-verkooper aen de Marckt, in
de gekroonde Druckery, 1650.

1 Titelpagina van de eerste druk van de Nederlandsche Woorden-Schat, in 1650 uitgegeven door Thomas Fonteyn te Haarlem. Het fraaie drukkersmerk toont in het centrum drukkers, aan het werk in een drukkerij. De randversiering bevat bovenaan het wapen van Haarlem, aan beide zijkanten een engel en onderaan een fonteintje, dat verwijst naar de naam van de drukker. Fonteyn gebruikte dit merk gedurende de laatste tien jaar dat hij zijn bedrijf uitoefende in Haarlem.

(U.B. Leiden 1193 G 24, vergroot)